

Miljöförvaltningen
Tjänsteskrivelse

Datum: 2026-02-26
Diarienummer: MHN-2026-00107
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Handläggare:
Hanna Leidholdt

Yttrande gällande detaljplan för Gårdsvägen

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. **att** överlämna yttrandet daterat 25 mars 2026 till plan- och byggnadsnämnden.

Ärendet

Syftet med planläggningen är att möjliggöra två nya planskilda järnvägspassager i enlighet med Trafikverkets järnvägsplan samt att säkerställa de anslutningsvägar för fordon och gång- och cykel som krävs för dessa passager.

Detaljplanen syftar också till att säkerställa framkomligheten för fordonstrafik samt gång- och cykeltrafik till den framtida järnvägsstationen söder om Bergsbrunna.

Dessutom syftar planen till att bekräfta markanvändning för gata för de delar av planområdet som inte tidigare har fastighetsreglerats enligt gällande detaljplan. Elnätsstation på planområdet bekräftas med ett E-område.

Detaljplanen utgår från befintliga vägdragningar i möjligaste mån för att minska påverkan på kulturmiljön genom att ta så lite jordbruksmark som möjligt i anspråk.

Beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningen. Miljöförvaltningen har tagit hänsyn till barnperspektivet främst genom att granska buller, solljus, luftkvalitet och förorenad mark för att bidra till att säkerställa en god miljö att visats i. Ärendet bedöms inte ha konsekvenser sett ur perspektiven för jämställdhet eller näringsliv.

Föredragning

Jordbruksmark

Inom detaljplanearbetet har en prövning av exploatering gentemot jordbruksmarksintresset utförts där alternativa vägdragningar studerats men valts bort då de ger större påverkan på jordbruksmark och naturvärden i området. I prövningen anges även att exploateringen är viktig för behovet av välfungerande tekniska försörjningssystem eller transporter som enligt prövningens checklista utgör ett väsentligt samhällsintresse.

Miljöförvaltningen noterar att detaljplanen utgår från befintliga vägdragningar för att så lite jordbruksmark som möjligt ska behöva tas i anspråk. Miljöförvaltningen ser positivt på att alternativa dragningar som hade lett till större ianspråktagande av jordbruksmark har valts bort.

Buller

En bullerutredning har tagits fram för detaljplanen (Sweco 2025-12-19) som redogör för bullernivåerna för Södra Banvägen och järnvägen i och med den planerade utbyggnaden. Bullerutredningen kompletterar utredningen som gjordes i samband med järnvägsplanen.

Vägtrafiken längs Södra Banvägen orsakar överskridande vid sju bostadsbyggnader och lokala skärmar lyfts som möjlig åtgärd i utredningen. Det lyfts även att samtliga av dessa bostadsbyggnader kommer att erbjudas fasadåtgärder inom ramen för järnvägsplanen. Dessa åtgärder kommer att dimensioneras utifrån järnvägens högre ljudnivåer, vilket innebär att riktvärde inomhus från vägtrafik också kommer att uppfyllas.

Miljöförvaltningen bedömer att möjliga skärmåtgärder behöver undersökas vidare och det behöver förtydligas i aktuell detaljplan hur gällande riktvärden uppfylls.

Vibrationer

En vibrationsutredning har tagits fram inom ramen för detaljplanearbetet. Den redovisade samlade bedömningen av risken för komfortvibrationer är att riktlinjerna uppnås under förutsättning att eventuella farthinder inte placeras närmare än 40 meter från bostäderna.

Luftkvalitet

Planområdet består innan exploateringen i huvudsak av vägområde, järnvägsområde, delar av en motocrossbana samt en mindre del jordbruksmark. Luftkvaliteten i området är god. Enligt SLB:s analys (år 2020), ligger nivåerna av PM10 och NO2 under miljömålets nivå. Föreslagna vägbreddningar och anslutningsvägar medför en marginell ökning av biltrafiken. Exploateringen av planområdet förväntas därför inte orsaka en påtaglig försämring av luftkvaliteten.

Miljöförvaltningen bedömer att detaljplanen inte medför att miljökvalitetsnormer för partiklar och kvävedioxider riskerar att överskridas.

Ljusföroreningar

Miljöförvaltningen önskar att planen tydligare redovisar om planerade nya sträckning av vägen och de många svängar som fordonen kommer utföra leder till att skogsområdet söder om detaljplaneområdet belyses av strålkastare på ett sätt som kan störa nattaktiva djur. Miljöförvaltningen anser att planen ska bedöma om särskilda skyddsåtgärder behöver vidtas för att minska eventuella negativa effekter av ljusföroreningar i skogsområdet söder om vägen på grund av den nya sträckningen av vägen.

Magnetiska fält

Detaljplanen medför inte någon ökad förekomst av magnetfält. Befintlig elnätsstation som ges planstöd i samma läge har minst fem meters avstånd till närmsta befintliga byggnad och bedöms inte leda till förhöjda magnetfält.

Ytvatten

En dagvattenutredning har tagits fram i samband med planarbetet. Utredningen visar att genomförandet av planförslaget medför en ökad andel hårdgjorda ytor och därmed ökade dagvattenflöden jämfört med nuläget. Utan åtgärder skulle detta ge upphov till högre föroreningshalter i dagvattnet, ökad risk för ansamling i lågpunkter och en förhöjd risk för spridning av föroreningar till både Sävjaån mynning – Storån och underliggande grundvattenmagasin.

Planförslaget presenterar åtgärder som syftar till att begränsa flöden och minska föroreningsbelastningen. Med implementerade åtgärder bedöms ett genomförande av planförslaget bidra positivt till möjligheten att uppnå fastställda miljökvalitetsnormer för recipienten då belastningen av näringsämnen minskar.

Miljöförvaltningen anser att förutsättningarna för dagvattenhanteringen behöver utredas vidare i kommande planskeden. Detta omfattar en analys av kapaciteten i det befintliga kommunala dagvattennätet samt en bedömning av markavvattningsföretagets avbördningskapacitet.

Översvämningsrisk

En översiktligt skyfalls- och översvämningsanalys har genomförts som en del av dagvattenutredningen. I utredningen framgår att det föreligger i risk för stående vatten i passagen och det rekommenderas en ändrad höjdsättning vid genomförandet av planförslaget. Inom ramen för detaljplanläggningen planeras för en detaljerad projektering där höjdsättningen ses över inför granskning av detaljplanen.

Grundvatten

Delar av planområdet omfattar områden enligt känslighetskartan för grundvatten anges ha hög samt måttlig känslighet för grundvatten. Därför har i enighet med riskanalysen en riskbedömning tagits fram. Den genomförda riskbedömningen identifierar ett antal risker i både anläggnings- och driftskedet och föreslår en rad riskminimerande skyddsåtgärder. Med föreslagna åtgärder såsom kompletterande provtagning av marken i planområdet, tydlig avgränsning av förorenade massor och korrekt massklassning bedöms däremot risken för spridning som låg.

Enlig planbeskrivningen framgår det i Trafikverkets miljökonsekvensbeskrivning till järnvägsplanen (granskning 2025) att grundvatten kan behöva ledas bort vid anläggningsarbetena för gång- och cykeltunneln vid Gårdsvägen. Tillstånd för vattenverksamhet behöver sökas och att risker vid anläggning av tunneln hanteras. I planbeskrivningen skrivs vidare att tillstånd för vattenverksamhet behövs för gång- och cykelövergången. Huruvida motsvarande ansökan för vattenverksamhet behöver sökas för passagen för motorfordon framgår inte i planbeskrivningen.

Miljöförvaltningen anser att det behöver förtydligas om vattenverksamhet även behöver sökas i samband för anläggandet av passagen för biltrafik.

Miljöförvaltningen anser att det förutom de nämnda täta diken även behövs en tät botten vid tunnlarna då lera kommer att grävas bort och känsligheten ökar.

Miljöförvaltningen anser att det är av stor vikt att de föreslagna riskminimerande åtgärder för både anläggnings- och driftskede vidtas. Infiltration av förorenat dagvatten från körbara ytor såsom vägar och parkeringsytor ska inte tillåtas inom någon del av planområdet innan tillräcklig rening skett.

Markföroreningar

En miljöteknisk markundersökning har utförts. Analysresultaten konstatera halter av föroreningar i varierande halter.

Mark- och grundvattenmiljön inom området bedöms som känslig och därmed sårbar för påverkan från masshantering och markarbeten. De planerade arbeten med genomförandet av planen innebär att eventuellt förorenade massor i högre grad identifieras, provtas och omhändertas inom ramen för anläggningsprojekten. Sammantaget bedöms detta leda till en successiv minskning av föroreningshalter i området och därmed en positiv kumulativ effekt för miljöaspekten förorenad mark, under förutsättning att gällande krav på undersökning, massklassning och masshanteringsplaner följs.

Miljöförvaltningen anser att vidare undersökningar ska utföras inför respektive i samband med entreprenadarbeten. Enligt 28 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (SFS 1998:899) ska en anmälan om avhjälpande åtgärder lämnas in till och godkännas av tillsynsmyndigheten innan markarbeten inom förorenat område påbörjas.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 26 februari 2026
- Bilaga 1, Förslag till yttrande
- Bilaga 2, Översiktskarta

Miljöförvaltningen

Linda Jacobson
Förvaltningsdirektör

Datum:
2026-03-25

Diarienummer:
MHN-2023-1176

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Yttrande

Handläggare:
Hanna Leidholdt

Uppsala kommun
Plan- och byggnadsnämnden
753 75 UPPSALA

Yttrande över detaljplan för Gårdsvägen, samråd

Remiss från plan- och byggnadsnämnden, diarienummer PBN 2023-000285.

Remisstid: 6 februari till 20 mars 2024. Förlängd svarstid har beviljats till 1 april 2026.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (nämnden) har följande synpunkter på:

Jordbruksmark

Nämnden vill framföra att jordbruk är av nationell betydelse enligt 3 kap. 4 §, vilket innebär att brukningsvärd jordbruksmark endast får bebyggas om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen, och om behovet inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Nämnden noterar att detaljplanen utgår från befintliga vägdragningar för att så lite jordbruksmark som möjligt ska behöva tas i anspråk. Nämnden ser positivt på att alternativa dragningar som hade lett till större ianspråktagande av jordbruksmark har valts bort.

Buller

Nämnden bedömer att möjliga skärmåtgärder behöver undersökas vidare och det behöver förtydligas i aktuell detaljplan hur gällande riktvärden uppfylls.

Ljusföroreningar

Nämnden önskar att planen tydligare redovisar om planerade nya sträckning av vägen och de många svängar som fordonen kommer utföra leder till att skogsområdet belyses av strålkastare på ett sätt som kan störa nattaktiva djur. Nämnden anser att planen ska bedöma om särskilda skyddsåtgärder behöver vidtas för att minska eventuella negativa effekter av ljusföroreningar i skogsområdet söder om vägen på grund av den nya sträckningen av vägen.

Ytvatten

Nämnden anser att förutsättningarna för dagvattenhanteringen behöver utredas vidare i kommande planskeden. Detta omfattar en analys av kapaciteten i det befintliga kommunala dagvattennätet samt en bedömning av markavvattningsföretagets avbördningskapacitet.

Grundvatten

Nämnden anser att det behöver förtydligas om vattenverksamhet även behöver sökas i samband för anläggandet av passagen för biltrafik.

Nämnden anser att det förutom de nämnda täta diken även behövs en tät botten vid tunnlarna då lera kommer att grävas bort och känsligheten ökar.

Nämnden anser att det är av stor vikt att de föreslagna riskminimerande åtgärder för både anläggnings- och driftskede vidtas. Infiltration av förorenat dagvatten från körbara ytor såsom vägar och parkeringsytor ska inte tillåtas inom någon del av planområdet innan tillräcklig rening skett.

Markföroreningar

Nämnden anser att vidare undersökningar ska utföras inför respektive i samband med entreprenadarbeten. Enligt 28 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (SFS 1998:899) ska en anmälan om avhjälpande åtgärder lämnas in till och godkännas av tillsynsmyndigheten innan markarbeten inom förorenat område påbörjas.

Hållbar utveckling

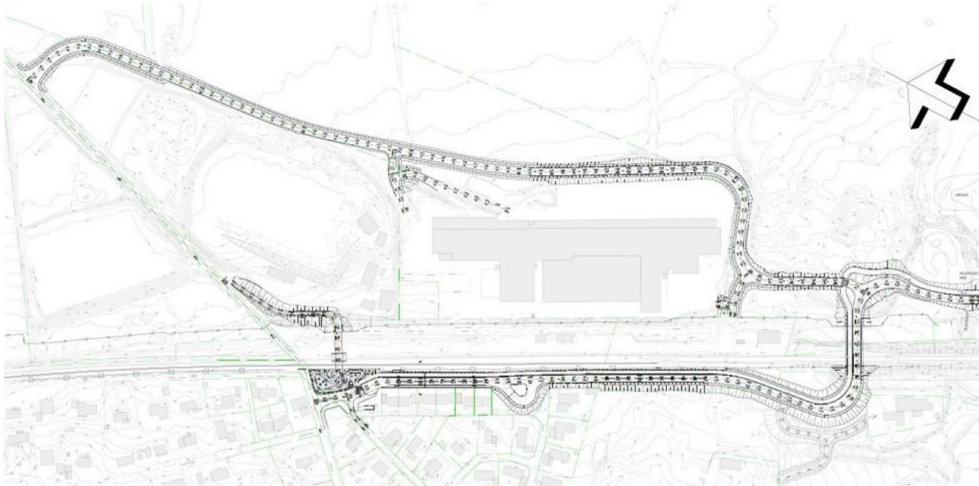
Förnybara resurser och giftfria material ska användas i så stor utsträckning som möjligt för att bidra till möjligheten att uppnå en hållbar och långsiktig utveckling i Uppsala kommun samt för att Sveriges miljömål ska uppnås. Exempel på detta kan vara att förnybara energikällor används för energiförsörjning, att giftfria och klimatvänliga material används i dess uppbyggnad och att gröna ytor skapas med lokalt förekommande arter som kan bidra till en ökad biodiversitet.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Klara Ellström
ordförande

Susanna Nordström
nämndsekreterare

Översiktskarta Detaljplan för Gårdsvägen

Figur 1: Översiktsbild från systemhandling från WSP 2024-12-20.

Figur 2: Väster om den befintliga järnvägsövergången.

Figur 3. Orienteringskarta. Planområdet är markerat med blå linje